

KALENDARIUM

Przegląd ważniejszych wydarzeń lipiec–sierpień 2017

Mirosław Rutkowski¹

KRAJ

4–8.07. International Symposium on Early and Lower Vertebrates to oficjalna nazwa międzynarodowej konferencji paleontologów zajmujących się wczesnymi kręgowcami. Z racji długiej, bo 50-letniej tradycji, a także wysokiego poziomu merytorycznego prezentowanych referatów, sympozja organizowana w różnych krajach świata cieszą się ustaloną renomą w świecie nauki. Czternaste spotkanie tego typu odbyło się po raz pierwszy w Polsce, w Centrum Edukacji Geologicznej w Chęcinach. Wzięło w nim udział ponad 60 przedstawicieli instytucji naukowo-badawczych z kilkunastu krajów świata. Organizatorami byli: Wydział Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy oraz Stowarzyszenie Delta z Ostrowca Świętokrzyskiego. Program sesji referatowych wypełniło kilkadziesiąt prezentacji i posterów przedstawiających wyniki najnowszych badań w zakresie ewolucji kręgowców od bezszczękowców i ryb do pojawienia się pierwszych tetrapodów.

Polscy paleontolodzy zaprezentowali materiał obejmujący ichtiolioty sylurskie i dewońskie, ryby kostnoszkieletowe i pancerne oraz nowe interpretacje słynnego ichnozespołu z Zachełmia. Uczestnicy konferencji odwiedzili Muzeum Geologiczne PIG-PIB w Warszawie, stanowiska paleontologiczne w Górach Świętokrzyskich – Zachełmie, Ujazd i Płucki, a także Centrum Geoedukacji na Wietrzni w Kielcach.

11.07. W siedzibie Ministerstwa Energii w Warszawie odbyło się wspólne posiedzenie trójstronnych zespołów branżowych ds. bezpieczeństwa socjalnego górników oraz

ds. węgla brunatnego. Podczas obrad, w których udział wzięli wiceminister energii Grzegorz Tobiszowski, rozmawiano m.in. o palącym problemie wygasających koncesji na wydobycie węgla kamiennego i brunatnego, projekcie polityki surowcowej państwa oraz założeniach do polityki energetycznej.

Uczestniczący w spotkaniu pełnomocnik rządu do spraw polityki surowcowej państwa, wiceminister środowiska prof. Mariusz Orion Jędrysek zadeklarował, że do 15 września 2017 r. przedstawi pakiet rozwiązań dotyczących koncesji wydobywczych. Ustalono również, że w ramach zespołu ds. polityki surowcowej ma powstać podzespół, który opracuje wykaz złóż strategicznych.

24.07. Dwa wiodące ośrodki badawczo-rozwojowe zajmujące się surowcami mineralnymi: Wrocławskie Centrum Badań EIT+ oraz KGHM Cuprum, oficjalnie połączyły swoje infrastruktury badawcze i zadeklarowały pełną współpracę w dziedzinie eksploatacji i przetwórstwa kopalin, przede wszystkim rud miedzi i srebra. W symbolicznym akcie podpisania listu intencyjnego uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz prezesi obu instytucji badawczych. Podczas panelu dyskusyjnego z udziałem dolnośląskich samorządowców, naukowców i przemysłowców omawiano korzyści płynące ze współpracy ponad 200 specjalistów, dysponujących 32 laboratoriami, unikatowym sprzętem oraz międzynarodowym doświadczeniem w dziedzinie górnictwa, hutnictwa czy geologii.

ŚWIAT

17–21.07. 16th International Clay Conference przebiegała w Granadzie (Hiszpania). Jej hasło – Clays, from ocean to space – obrazowało szerokie spektrum zainteresowań uczestników, którzy zajmują się różnorodnymi aspektami obności w przyrodzie minerałów i surowców ilastych oraz ich rolą w przemyśle, rolnictwie, ochronie środowiska, a nawet służbie zdrowia. Omawiano mineralogię, geologię, geochemię, środowisko sedimentacji, a także interakcje minerałów ilastych z cząsteczkami organicznymi i organizmami żywymi. Szczególną uwagę poświęcono nanomateriałom, nanotechnologiom oraz roli gleb ilastych w przemianach klimatu. Konferencję pod auspicjami Association Internationale pour l'Etude des Argiles (AIPEA) logistycz-

nie przygotowało Spanish Clay Society. Oprócz sesji referatowych przewidziano też trzy wycieczki geologiczne do klasycznych hiszpańskich odkrywek iłów morskich, wulkanicznych i tektonicznych.

25–27.07. Acoustics in Underwater Geosciences Symposium odbywało się w Rio de Janeiro (Brazylia). Patronem i pomysłodawcą przedsięwzięcia organizowanego cyklicznie od 2013 r., pod akronimem RIO Acoustic, jest Oceanic Engineering Society (OES), jedna z sekcji światowego stowarzyszenia elektroników i elektryków – IEEE. Spotkanie przygotowała brazylijska służba geologiczna CPRM oraz Université Libre de Bruxelles (ULB). Konfe-

¹ Emerytowany pracownik PIG-PIB; mirekrutkowski751@gmail.com.

rencja zgromadziła dużą grupę specjalistów w dziedzinie akustycznego monitoringu środowisk wodnych i osadów dennych z ponad 30 krajów świata. Sesje referatowe i posterowe odbywały się w zabytkowym Pałacio dos Estados, głównej siedzibie CPRM. W programie przewidziano też warsztaty prowadzone przez przedstawicieli instytucji naukowych i firm komercyjnych.

25.07–03.08. Letnia szkoła poświęcona impaktom została przygotowana przez European Astrobiology Campus, Nordic Network of Astrobiology oraz uniwersytety w Sztokholmie, Porto, Bordeaux, Tartu, Wilnie, Tallinnie, Utrechcie, Reykjavíku i Turku. Zajęcia odbywały się na estońskiej wyspie Saaremaa, gdzie odkryto słynne kratery uderzeniowe Kuressaare i Kaali. Przedsięwzięcie zatytułowane „Impacts and their role in the evolution of Life” zgromadziło ok. 50 uczestników – studentów i młodych naukowców z kilku krajów. Obok sesji referatowych i posterowych odbywały się również zajęcia praktyczne – terenowe i laboratoryjne, poświęcone petrografii mikroskopowej impaktytów, analizie pyłkowej jako narzędzia do oceny zasięgu i skutków ekologicznych kolizji oraz kartografii geologicznej stref uderzeń z wykorzystaniem płytkiej geofizyki. Uczestnicy mieli też okazję do wzbogacenia swoich kolekcji meteorytowych o okazy znalezione podczas samodzielnych poszukiwań w okolicach kraterów uderzeniowych.

4–9.08. 34. International Conference on Magmatism of the Earth and Related Strategic Metal Deposits odbywała się w mieście Miass (Federacja Rosyjska), położonym w sercu rudonośnych Gór Ilmeńskich – jednym z pasm Południowego Uralu. Miejszem obrad był Instytut Mineralogii Rosyjskiej Akademii Nauk, a w organizacji uczestniczyło kilka wiodących ośrodków naukowych z Instytutem Geochemii i Chemii Analitycznej Rosyjskiej Akademii Nauk im. W.I. Wiernadskiego na czele. Tematyka konferencji obejmowała zagadnienia związane z geochemią, petrologią i potencjałem rudnym magmatyzmu alkalicznego, maficznego i granitoidowego, zasobami metali krytycznych w zróżnicowanych geodynamicznie lokalizacjach, petrologią oraz potencjałem rudnym magmatyzmu typu oceanicznego, procesami geologicznymi w płaszczu Ziemi i ich rolą w generowaniu magm rudonośnych oraz charakterystyką geochemiczną magmatyzmu stref kolizji i subdukcji.

W spotkaniu uczestniczyło ok. 250 przedstawicieli ośrodków naukowych z kilkunastu krajów świata. Oprócz sesji referatowych przewidziano wycieczki do najslawniejszych uralskich odkrywek geologicznych oraz rozbudowane warsztaty dla młodych naukowców.

13–17.08. The Oil & Gas Conference, prowadzona co roku w Denver (USA) przez agencję konsultingową EnerCom, to jedno z ważniejszych wydarzeń w świecie ropy i gazu. W konferencji przeznaczony przede wszystkim dla inwestorów finansowych, zarządów koncernów naftowych i energetycznych, analityków rynku i kancelarii prawni-

czych uczestniczą także naukowcy oraz specjaliści w dziedzinie poszukiwań i eksploatacji węglowodorów płynnych i gazowych. Specjalnie dla nich jest organizowany The EnerCom Oilfield Tech & Innovation Day, podczas którego mogą oni prezentować swoje najnowsze projekty innowacyjne i badawcze. Cała impreza, przygotowana z iście amerykańskim rozmachem gromadzi przeciętnie ponad 2 tys. uczestników, reprezentujących ok. 100 firm z 40 krajów świata. Cechą szczególną wydarzenia jest imponująca infrastruktura medialna, zapewniająca transmisje prezentacji i wypowiedzi w dużych portalach internetowych oraz stacjach telewizyjnych, m.in. CNBC i Fox Business.

13–18.08. Goldschmidt Conference, tocząca się w tym roku w Paryżu, jest najważniejszym forum wymiany idei i doświadczeń w świecie geochemii oraz pokrewnych dziedzin wiedzy. Uczestniczy w niej zwykle ponad 4 tys. specjalistów z kilkudziesięciu krajów świata. Konferencji, podzielonej na 23 sesje tematyczne, obejmujące całą paletę zagadnień dzisiejszej geochemii – od początków systemu solarnego po współczesne zasoby surowców mineralnych, tradycyjnie towarzyszy duża wystawa o charakterze komercyjnym oraz szereg imprez socjalnych i kulturalnych. Organizatorami wydarzenia są dwie renomowane organizacje o zasięgu globalnym: European Association of Geochemistry (EAG) oraz Geochemical Society. Ważnym elementem imprezy są uroczystości wręczenia wielu nagród i medali. Jedną z najważniejszych – V.M. Goldschmidt Award – otrzymał w tym roku prof. Jill Banfield z Department of Earth and Planetary Science University of California w Berkeley.

10–12.08. W stolicy Tanzanii Dar es Salaam po raz trzeci odbywały się targi Minexpo Tanzania. Impreza, przebiegająca pod patronatem rządowej izby handlu oraz przemysłu i rolnictwa, zgromadziła 80 wystawców z 14 krajów. Prezentowano ciężki sprzęt górniczy i wiertniczy oraz specjalistyczne usługi w dziedzinie zarządzania i obsługi kopalń, a także poszukiwania i eksploatacji surowców mineralnych. Stoiska targowe odwiedziło ponad 3 tys. profesjonalistów i dużo większa grupa ciekawskich. Krótco po Minexpo, bo 16 sierpnia, rozpoczęła się kolejna impreza promująca bogactwa naturalne największego kraju Wschodniej Afryki – Oil & Gas Tanzania. Ciąg imprez komercyjnych i towarzyszących im paneli dyskusyjnych obrazuje intensywne zabiegi Tanzanii, mające na celu zachęcenie zagranicznych inwestorów do zwiększenia wykorzystania krajowych złóż surowców mineralnych. Jak potwierdzają ostatnie odkrycia geologiczne zasoby te są wciąż niedoszacowane. Tanzania dysponuje sporymi złożami złota, srebra, miedzi, kobaltu, żelaza i diamentów, surowców chemicznych, a w dziedzinie węglowodorów – największymi w regionie podmorskimi zasobami gazu ziemnego. Te ostatnie są szczególnie trudne do wykorzystania z uwagi na skalę inwestycji (platformy głębokowodne) przy bardzo ubogiej infrastrukturze przesyłowej i kompletnym braku instalacji do skraplania gazu.